

Książka, którą *trzymacie* Państwo w rękach, to ostatnie dzieło Stanisława Weremczuka, pisane niemal do końca życia. Autor niestety nie zdążył nadać powieści ostatecznego kształtu. Niemniej trudno uznać niniejszą publikację za edycję zachowanych fragmentów nieukończonego utworu. W zasadzie wszystko, co pozostało w autorskim maszynopisie i drobnych fragmentach rękopiśmiennych, stanowi wyrazistą całość, którą warto i należy udostępnić Czytelnikowi nie tylko z chęci zrealizowania woli zmarłego pisarza, ale również w przekonaniu, że jego ostatnia książka może być pożyteczną i ważną lekturą. Jednocześnie *Ciemność* stanowi zamknięcie niezwykle ciekawego życia, którego jednym z elementów była twórczość literacka, i dlatego warto nadać tej publikacji dodatkowy walor swego rodzaju księgi pamiątkowej. W niniejszym posłowniu pragnę zatem przedstawić poezję, dramaturgię i prozę Stanisława Weremczuka, przypomnieć opublikowane pisma i pokrótce omówić *inedita* pozostawione w bogatym domowym archiwum, wierząc, że to, co sam autor *Mieczów ognistych* pisał w kontekście ocalania dorobku kultury ludowej, dotyczy również i jego własnej spuścizny:

Jestem przeciwnikiem tezy, że robimy to tylko po to, by uchronić od zapomnienia, w kulturze, przynajmniej tej bardziej powszechnej, nic się nie dzieje samo z siebie, bez przyczyny czy źródła, chociażby z pozoru były dawno wyschnięte i zapomniane. Nic też nie umiera

nagle. To, co dzisiaj jest suchym zapisem, [...] kiedyś może stać się inspiracją czy żywym podłożem sztuki na innym poziomie, której dzisiaj nie możemy sobie wyobrazić.

Truizmem jest stwierdzenie, że trudno mówić o autorze w oderwaniu od czasów, w których żył. Warto jednak w tym przypadku od takiej oczywistości zacząć. Biografia Stanisława Weremczuka to bowiem zapis pewnego charakterystycznego dla drugiej połowy XX wieku szlaku polskiego losu, dziś nieco pozbawionego legendy, w dużym stopniu wypartego z powszechnej świadomości. Gdyby zastosować wobec tej biografii utrwaloną w historii literatury chronologię, to można zaliczyć Weremczuka do pokolenia 1956 roku, wtedy to bowiem na dobre zaczęła się jego dojrząca twórcza droga. Inne zjawisko, w którym na pierwszy rzut oka wydaje się mieścić twórczość autora *Mieczów ognistych*, to tak zwany nurt chłopski w literaturze, wyznaczany nazwiskami Juliana Kawalca czy Wiesława Myślińskiego (ten drugi był *nota bene* kolegą Weremczuka z polonistycznych studiów na KUL). W gruncie rzeczy konsekwentne trwanie w prowincjonalnym Lublinie i dystans wobec wszelkiego rodzaju etykiet sprawiają, że przywołane powyżej klasyfikacje więcej mówią o kontekście niż o istocie tej twórczości, literatura bowiem stanowi jej ułamek, czy inaczej - jedno z jej ogniów.

Jarosław Cymerman

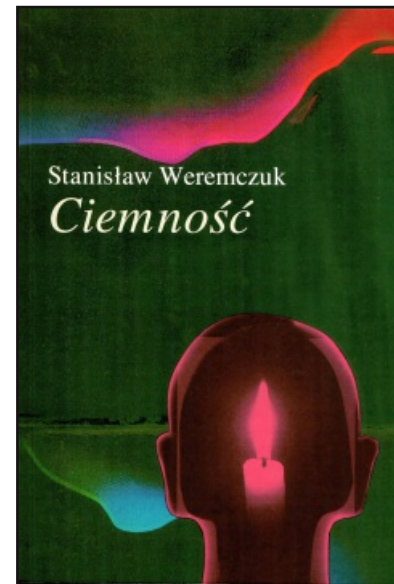

200 lat spółdzielczości na ziemiach polskich
Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Wydawnictwo NORBERTINUM
Spotkanie i promocja książki

Stanisław Weremczuk *Ciemno*

Słowo o Autorze i książce
Jarosław Cymerman

Słowo od wydawcy
Piotr Sanetra

Spotkanie odbędzie się
w piątek 2 grudnia 2016 r. o godz. 18.00
w sali widowiskowej Domu Kultury LSM
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29, www.domkulturyism.pl

Wstęp wolny

Spotkaniu towarzyszyć będzie
Mikołajkowy Kiermasz Księk NORBERTINUM

Stanisław Weremczuk, poeta, pisarz, dramaturg, dziennikarz, publicysta, działacz społeczny i kulturalny. Urodził się 19 sierpnia 1932 roku w Derewicznie koło Komarówki Podlaskiej. Po ukończeniu Gimnazjum i Liceum w Komarówce odbył studia polonistyczne na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, które ukończył w 1955 roku. W 1957 roku rozpoczął pracę w organizowanym wówczas na Zamku Lubelskim Miejskim Domu Kultury w Lublinie. Później był jednym z założycieli Stowarzyszenia Twórców Ludowych i przez wiele lat pracował jako dziennikarz. Opublikował tomiki poetyckie, książki prozatorskie - m.in. *W obronie skarbów wawelskich* (1974) i *Miecze ogniste* (2001). W 1973 roku lubelski Teatr im. Juliusza Osterwy wystawił jego sztukę *Syn Słońca*. Opracował również antologię poezji ludowej *Ojczyzna* (1987). Za popularyzację literatury i sztuki ludowej otrzymał w 1988 roku Nagrodę i Medal im. Oskara Kolberga, w 2000 roku abp Józef Życiński wyróżnił go odznaczeniem Lumen Mundi. Zmarł 6 października 2008 roku w Lublinie.

Ciemność to ostatnia, pisana aż do ostatnich dni życia, książka Stanisława Weremczuka, oparta na wspomnieniach Autora z czasów okupacji. Jak sam o niej mówił: „Nie jest to dokument, ale powieść historyczna, oparta na faktach, ale też rozszerzona o wątki, które można określić fikcją literacką, związaną jednak ściśle z tematem. Wszystko tak, jak zapamiętałem, a później mogłem skorygować z dokumentami oraz pamięcią innych. Chcę tę pamięć zostawić swoim dzieciom i młodemu pokoleniu”.

200 lat spółdzielczości na ziemiach polskich

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Wydawnictwo NORBERTINUM

Spotkanie i promocja książki

Stanisław Weremczuk

Ciemno

